

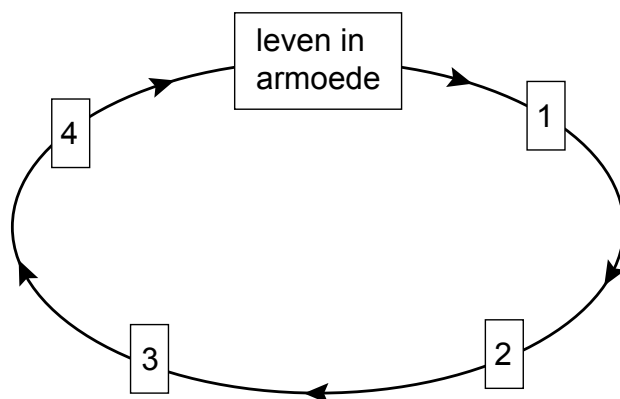
Chocolade

Bij de beantwoording van de vragen 42 tot en met 46 hoef je géén gebruik te maken van informatiebronnen in de bijlage.

Meswin is een arme boer in Afrika. Op het stukje land dat hij bezit, verbouwt hij cacao. Om een klein inkomen bij elkaar te krijgen, moet zijn hele gezin, de kinderen dus ook, meewerken op het land. Op die manier verdienen ze net voldoende om één keer per dag een maaltijd voor het gezin te hebben. Er is absoluut geen geld om de kinderen naar school te laten gaan.

- 1p **42** Omdat de familie geen geld heeft, kunnen ze niet investeren in technische hulpmiddelen. Daardoor kunnen ze dus ook niet hun productiviteit en daarmee hun inkomen verhogen: de armoede wordt van generatie op generatie doorgegeven. Dit wordt een vicieuze cirkel genoemd. Hieronder staat ook een vicieuze cirkel.
- Zet de verschijnselen op de juiste plek.
- Kies uit:
- gebrekkige scholing
 - laag inkomen
 - laag kennisniveau
 - laag geschoold werk

Doe het zo: schrijf de cijfers op je antwoordblad en zet de juiste verschijnselen erachter.

- 1p **43** Meswin levert zijn cacao aan een grote multinational die de cacao van alle kleine boeren opkoopt en doorverkoopt op de wereldmarkt. De multinational maakt veel winst. De prijs die Meswin ontvangt van de multinational is net voldoende om zijn gezin in leven te houden.
Als de multinational de prijs die hij betaalt aan Meswin zou verlagen, om zelf nog meer winst te maken, heeft de multinational een probleem. Dit zou namelijk ongunstig kunnen uitpakken voor de leveringen van Meswin aan de multinational.
→ Leg uit waarom het verlagen van de prijs die Meswin ontvangt, voor de multinational ongunstig zou kunnen zijn.

In Nederland zijn diverse organisaties actief die zich bezig houden met eerlijke internationale handel. Fairtrade is een voorbeeld van een dergelijke organisatie. Deze organisatie betaalt de cacaoboeren een eerlijke prijs voor hun producten. Omdat de regering van zijn eigen land hieraan medewerking verleent, krijgt Meswin de kans zich aan te sluiten bij de handelscoöperatie van Fairtrade en kan hij voortaan hieraan zijn cacao leveren.

- 1p **44** In de volksmond wordt de cacao en chocolade die verhandeld wordt via de multinational 'oneerlijk' genoemd en de cacao en chocolade die via Fairtrade verhandeld wordt 'eerlijk'. De Europese Unie (EU) is tevreden met het bestaan van organisaties als Fairtrade. Het is voor de EU niet mogelijk om de invoer van 'oneerlijke' cacao en chocolade te verbieden.
→ Noem één maatregel die de EU wél zou kunnen nemen ter stimulering van 'eerlijke' cacao en chocolade in de EU.
- 1p **45** Sommige mensen stellen dat de werkwijze van Fairtrade niet goed is, omdat de cacaoboeren niet zelfstandig worden, maar nog steeds afhankelijk zijn, nu echter van Fairtrade. Eigenlijk is er dus niet zo veel veranderd, zeggen ze.
→ Geef een tegenargument voor deze mening.
- 1p **46** De prijs van een reep 'eerlijke' chocolade is hoger dan van een 'oneerlijke' reep. Vandaar dat supermarkten nog niet veel 'eerlijke' repen in de schappen hebben liggen. Volgens een woordvoerder van Fairtrade moeten consumenten zorgen dat dit verandert. "De consumenten hebben deze macht," aldus de woordvoerder.
→ Verklaar hoe de consument ervoor kan zorgen dat de supermarkten de 'oneerlijke' chocolade gaan vervangen door 'eerlijke' chocolade.